

KURJER ZAGŁĘBIA

W dn. 7 października, t. j. w niedzielę o godzinie 4 i pół po poł.
— wygłoszone będą —

ODCZYTY o Kościuszcze

w następujących lokalach:

- | | |
|---|---------------------|
| 1) sala Związku Polskiego na Pogoni | preleg. p. Michael, |
| 2) Dom Ludowy | „ p. Gębicki, |
| 3) Sokolnia w Sielcu | „ p. Kiesewetter, |
| 4) Szkoła P. M. S. przy ul. Nowopogońskiej | p. Płocki, |
| 5) Teatr Letni | „ p. St. Płodowski, |
| 6) I Tow. Pożycz.-Oszcz. ul. Małachowskiego | p. Kreczmar, |
| 7) Na kopalni „Milowice” | „ p. Br. Pawłowski, |
| 8) Sala Rob. Chrześ. przy ul. Kościelnej | „ p. Skrzynecki, |
| 9) Na kopalni „Ludwik” | „ p. Kuczyński. |

WEJSCIE BEZPŁATNE

1917

N AJNOWSZA

AJEFEKTOWNIEJSZA

AJEKONOMICZNIEJSZA

Lampka oszczędnościowa

napełniona gazem

— TYPU —

WOTAN „G”

1917 Tow. Akc. „SIEMENS” — Sosnowiec, ul. Dęblińska 1.

Miecz i dyplomacja

(Z ostatnich wydarzeń dziejowych).

Wiadoma nota papieska skierowana do stron prowadzących wojnę w sprawie przystąpienia do rokowań pokojowych, nie osiągnęła dotychczas konkretnych wyników. Miażdżące koło wojny światowej i w ciągu minionego tygodnia było wciąż w ruchu i akcja bojowa trwa w dalszym ciągu na wszystkich olbrzymich frontach z niesłabnącą siłą. Wówczas jednak gdy miecz ani na chwilę nie przestaje działać, inny czynnik coraz wyraźniej występuje na wielkiej widowni wydarzeń dziejowych. To dyplomacja, która szuka dróg wyjścia z tego „błędnego koła”, jakie wytworzył czwarty rok już szalejący nad światem krwawy potop.

Znana już odpowiedź państw centralnych na notę papieską, została przez Stolicę Apostolską doręczona rządowi mocarstw koalicyjnych. Te jednak do tej chwili odpowiedzi oficjalnej do światełku nie udzieliły. W międzyczasie zaś oczekiwania na tę odpowiedź, mamy sensacyjną mowę dyplomatyczną hr. Czernina wygłoszoną na bankiecie w Budapeszcie. Austriacko-

węgierski minister spraw zagranicznych w mowie tej wyluszczył dobitnie program polityczny monarchji, którą w stosunkach zewnętrznych reprezentuje.

Mowa hr. Czernina, jest jakby komentarzem uzupełniającym do udzielonej przedtem Watykanowi odpowiedzi mocarstw centralnych. Austro-węgierski mąż stanu wyraził stanowczy pogląd, że możliwość zaprzestania wojny i przystąpienia do rokowań pokojowych w myśl wezwania Papieża, da się osiągnąć tylko przez wzajemne porozumienie. Jako zaś podstawę do tego porozumienia, wskazuje hr. Czernin cztery główne punkty: 1) rozbrojenie państw a utrzymanie milicji dla porządku wewnętrznego, bez dotychczasowych wielkich armii; 2) Obowiązujący wszystkie państwa stały sąd rozjemczy; 3) Wolność morską z wyjątkiem cieśnin dla wszystkich narodów; 4) Zaniesienie wszelkiej walki

gospodarczej po zawarciu pokoju.

„Większość ludności we wszystkich krajach nieprzyjacielskich — oświadczył hr. Czernin — stoi dziś z pewnością już na zasadzie tego pokoju przez porozumienie” którą my w monarchji austro-węgierskiej, już przed pół rokiem zaproponowaliśmy pierwsi i której zasady główne teraz właśnie znowu rozwiniętem”.

W zakończeniu swej mowy programowej zastrzegł się hr. Czernin, że „gdyby wojna miała się toczyć dalej, pozostawiamy sobie wolną rękę” Oświadczył przecież: „uważałbym sobie za zbrodnię z powodów jakichś materialnych czy terytorjalnych prowadzić tę wojnę o jeden dzień dłużej, niż tego wymaga całość monarchji i zabezpieczenie przyszłości”.

Prawie równocześnie minister angielski Churchill, wypowiedział mowę antypokojową, w której zgodnie z oświadczeniem byłego premiera Asquitha wyraził pogląd za dalszym prowadzeniem wojny aż do zwycięskiego końca. Według zaś wiadomości nadeszłej z Berlina do Sztokholmu „Utro Rosji” donosi co następuje: „Wilson skierował do Kierenskiego pismo odręczne, w którym wyraża zaufanie, iż zdola on przywrócić porządek w Rosji i postawić armię na dawnym poziomie jej zdolności i siły bojowej.

W dalszym ciągu Wilson donosi, iż zapoczątkował on rozległy ruch, mający na celu przyście z pomocą do uspokojenia Rosji. Dalej udziela on Kierenskiemu pewną liczbę rad w sprawie najskuteczniejszego zwalczania propagandy niemieckiej w Rosji, następnie zapowiada przybycie do Rosji wielkiej misji robotniczej, która składać się będzie z przedstawicieli wszystkich robotników amerykańskich w składzie 120 osób.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW.). Urzędowo donoszą dnia 5 października:

Wschodni teren walk.

nie było żadnych większych operacji bojowych.

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na wschodnim brzegu Mozy Francuzi dokonali na północnym stoku wzgórza 344 na wschód od Samogneux nowego silnego natarcia, — 12-go w ciągu trzech dni.

Gwałtowny ogień spotęgowany przed samem natarciem do ognia huraganowego, przygotował szturm sił francuskich które prawie wszędzie były odparte przez wypróbowanych w boju wirtemberczyków. W niektórych miejscach były konieczne kontrataki; przysporzyły nam one licznych jeńców.

Grupa wojsk następcy tronu księcia Ruprechta.

Dzień bojowy nadwyzwyczajnie ciężki mają za sobą dowódcy i wojska IV-ej armji: przebyli go pomyślnie. Od wczesnego ranka do późnej nocy trwały zapasy, które wskutek częstokroć ponawianych ataków angielskich od okolicy na północny zachód od Langemarck aż na południe od drogi Menin — Ypres (14 km.) coraz to znowu się wywiązywały. Bez przerwy działały masy artyleryjskie na terenie, na którym rozgrywały się zaciekle a zmienne walki piechoty, stawiając najwyższe wymagania względem ludzi i dział.

Ogniskami bitwy były Poelkapelle, poszczególne dwory w odległości 3-ch km. na zachód od Paschendale, punkty krzyżowe dróg na wschód i południowy wschód od Zonnebecke, części lasu na zachód od Becelaere i wieś Ghelvelt; aczkolwiek nieprzyjacieli zdołał przejściowo wtargnąć i poza tę linię, to jednak pod naporem naszych kontrataków nie mógł się utrzymać, chociaż aż do późnego wieczora posyłał w ogień wciąż świeże siły.

Zysk angiłów ogranicza się zatem pasem o głębokości 1 i pół km. od Poelkapelle poprzez wschodnie krańce Zonnebecke i wzdłuż drogi, wiodącej stamtąd do Becelaere. Wiśta zarówno, jak i Ghelvelt, o który

Istniejące od 1805 roku. 1910

Zakłady Ogrodnicze
C. ULRICH

WARSZAWA, Ceglana Nr. 11.
zawiedamniają, że wyszedł z druku
Cennik Dział i Krzewów Ogrodniczych na rok 1917/18
i na żądanie wysyłany jest BEZPŁATNIE.

zacięcie walczono, znajduje się całkowicie w naszym posiadaniu.

Krwawe straty dywizji angielskich a przynajmniej 11 ich brało udział w porannym ataku na froncie bojowym — są, jak zgodnie zewnątrz donoszą, bardzo znaczne. Dzięki dobremu współdziałaniu wszystkich naszych broni załamało się i to potężne uderzenie anglików przed celem, tym razem bezwątpienia bardzo dalekim, zaś bynajmniej nie bliskim, jak to Anglicy twierdzić będą.

Bohaterstwo wojsk niemieckich we Flandrii jest niedoścignione.

Front macedoński.

W kotlinie Monastyrskiej i w łuku Cerny działalność bojowa była bardziej ożywiona, niż w ostatnich dniach.

Pierwszy general kwatermistrz Ludendorff.

Akcja pokojowa.

BAZYLEA. Londyńska „Morning Post“ donosi z Rzymu: Nowa nota Ojca św. wystosowana do państw koalicji zawiera propozycję skierowaną do państw wojujących, ażeby rokowania w sprawie zawarcia pokoju rozpoczęły się jeszcze przed nadchodzącą kampanią zimową.

Mowa prezydenta Poincarogo.

GENEWA. (BTW.) W Lorient prezydent Poincaré wygłosił mowę, która, według dzienników francuskich, zawierała m. in. zwrot, że Francja zadowolona jest ewentualnie zwycięstwem francuskich idei i kultury francuskiej, w razie gdyby nie wszystkie cele wojenne dały się osiągnąć.

„Jednolity front finansowy“

BERLIN. — Z Lugano donoszą do Vossische Ztg: Jak zapewnia „Agenzia Volta“, w tych dniach urzeczywistniło nareszcie pomiędzy mocarstwami koalicji, jednolitość frontu finansowego. Zawarto, mianowicie umowę szczegółową, która ma znaleźć wyraz w jednoczesnych, wielkich operacjach finansowych w każdym z krajów sprzymierzonych. Podczas rokowań tych miał odegrać rolę główną przedstawiciel Włoch, minister skarbu, Carcano.

Nacisk na neutralnych.

ROTTERDAM, (BTW.) Londyński „Daily Telegraph“ donosi z Nowego Jorku o istniejącym zamiarze, według którego Ameryka i Anglia zabronią wszelkiego dowozu towarów do północno-europejskich krajów neutralnych, dopóki nie będzie stanowczo dowiedzione, że Niemcy zupełnie nie ciągną korzyści z tego dowozu.

Reformy socjalne.

BERN, 5 października. Konferencja związków zawodowych powzięła wczoraj rezolucję co do wystosowania do rządów państw wojujących próśby, aby klasie robotniczej zapewniono przy zawieraniu pokoju minimum opieki i praw, które powinno być przeprowadzone we wszystkich krajach.

Według tych żądań mają być przyjęte w traktacie pokojowym przepisy, zabezpieczające wolność przemieszczania się, prawo łączenia się w związki i ochronę robotników.

Szpiegostwo w Szwajcarii.

BERLIN. — Z Bazylei donoszą do „Vossische Ztg: Jak dowiaduje się „Beseler Nachrichten“, szwajcarskie władze związkowe aresztowały pewną liczbę osób, czynnych dla francuskiej służby wywiadowczej. Jedną grupę takich osób aresztowano już przed kilku tygodniami w Bazylei i przekazano trybunałowi związkowemu.

Wrzenie wśród wojska rosyjskiego.

SZTOKHOLM. „Ruskaja Wola“ donosi: Do wielkiej kwatery głównej nadchodzą z frontu wiadomości, według których wśród żołnierzy wzrasta coraz bardziej wrzenie. Przyczyną tego jest zwiększające się znudzenie z powodu wojny, brak żywności oraz zupełny brak ciepłej odzieży wobec zbliżającego się zimy. Na wszystkich częściach frontu stan wojsk niezadowolający.

Zabrano okręty.

GENEWA, (BTW.) — Lugduński Nouvelliste donosi z Limy, że stojące w portach peruwjańskich okręty niemieckie uległy rekwizycji. Załogi niemieckie, zmuszone do opuszczenia okrętów, zastąpiono przez marynarzy peruwjańskich. Los ten spotkał 10 okrętów.

Atak na Londyn.

HAGA, 5 października (B. T. W.). „Nieuwe Courant“ zamieszcza następujące rewelacje jednego ze swych ziomek, który po półrocznym pobycie powrócił z Londynu do Holandji.

Większość ataków lotniczych na Londyn dokonana była w dzielnicy mostu Tower, banku angielskiego i wielkich zakładów wojskowych. Dnia 29 września uległa zniszczeniu część wspomnianego mostu.

Na Piccadilly bomba trafiła w zakład fryzjerski. Poniósł tutaj śmierć 7 osób, wiele zaś odniosło rany. Jedna bomba upadła na Altgate; inna na ulicę Oksfordzką, właśnie w chwili wyjścia publiczności z teatru. Powstała panika. Tego samego dnia ciężkiemu uszkodzeniu uległ nowy wiadukt kolejowy nad Tamizą. Jedna z bomb ugodziła koszarę kirasjerskie. Dnia 30 września bomba trafiła w pomnik Wellingtona i znacznie uszkodziła go. W bombardowaniu wzięło udział 15 latwców, które przerwały linię obronną i rzuciły bomby na serce miasta.

Katastrofa żywiołowa w Japonji.

BERLIN. — Korespondent „Lokal Anzeigera“ donosi z Rotterdamu: Według depeszy prywatnej, otrzymanej przez agencję Reutersa z Tokio, szalony orkan, trwający 4 godziny, wyrządził szkody ogromne. Wskutek orkanu straciło życie 138 ludzi, 217 zaginęło, a 168 odniosło rany. W mieście Tokio uległo zburzeniu 1,346 domów, a 2,098 jest uszkodzonych. Straty wewnątrz kraju są jeszcze większe niż w stolicy. Z Osaki donoszą, że dwudniowa ulewa zamieniła rzeki w potoki rwące. Pomiędzy Osaką a Kioto uległo zniszczeniu wiele domów. Pola ryżowe zamieniły się w bagna i kilkaset tysięcy ludzi pozostało bez dachu nad głową.

Ustępstwa dla Polaków i Czechów.

WIEN, 5 października. „Acht-Uhr-Blatt“ donosi, że w kołach parlamentarnych obiega pogłoska, iż rząd austriacki przyzna Polakom szereg ustępstw, zażąda jednak odroczenia sprawy zamianowania namiestnika cywilnego w Galicji, powołując się na to, że sprawa ta jest prerogatywą korony. Czechom rząd przyzna przeprowadzenie nowych wyborów w okręgach opróżnionych z powodu zasądzenia odnośnych posłów czeskich. Dotyczące oświadczenie złożył na prezydent ministrów dr. Seidler w komisji dla nieetykalności poselskiej.

Inwentaryzacja majątku skarbowego Królestwa Polskiego.

Departament Skarbu Tymczasowej Rady Stanu, dążąc do objęcia zarządu wszelkich obiektów w skład majątków Państwa Polskiego wchodzących, uznał za konieczne przystąpić przedewszystkiem do szczegółowego spisu i jaknajdokładniejszej inwentaryzacji wszystkich tych obiektów.

W tym celu powstaje przy Departamencie Skarbu Wydział Inwentaryzacji majątku skarbowego Królestwa Polskiego, który nieść się będzie przy ulicy Mazowieckiej Nr. 7. Dnia 20 b. m. odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie w sprawie powyższej.

W przemówieniu swem przewodniczący mec. Olszowski zaznaczył co następuje: Realności skarbowe i wszystko wogóle, co do skarbu naszego należy, odegra poważną rolę przy stworzeniu naszej skarbowości, wypuszczeniu waluty i powołaniu do życia Banku Państwa Polskiego. Stąd konieczność ustalenia jakości i wielkości tego majątku, zabezpieczenia jego całości i u-

stanowienia racjonalnego zarządu. Majątek skarbu Królestwa Polskiego składa się z następujących zasadniczych pozycji: 1) lasy skarbowe, rozległości około 1.200.000 morgów, 2) realności wiejskie, a w tem Cieclocinek i Busk, 3) grunta poduchowne i należności za nie przypadające, 4) Księstwo Łowickie z dołączonymi do niego leśnictwami, 5) dobra donacyjne rozległości około 650 tys. morgów, 6) majątki i symy hipoteczne Banku Włościańskiego, 7) realności położone w obrębie miast, 8) czynsze wieczyste oraz kanony, 9) fabryki skarbowe, 10) kopalnie skarbowe, 11) kapitały emerytalne, 12) drukarnie rządowe, 13) grunta i zabudowania cytadeli Warszawskiej, Modlińska, Dęblina, Ossowca i Zegrza, 13) mosty, szosy i drogi żelazne.

Wypadnie wykonać jeneralny spis wszystkich tych obiektów majątkowych z wzmianieniem ich jakości i wielkości, stanu budowli i zakładów, rozległości i stanu lasów, wysokości przypadających skarbowi kapitałów i t. d.

W zakres inwentaryzacji nie wchodzi: a) sprawa strat wojennych, którą zajmie się Komisja windykacji; b) sprawa rozrachunku międzynarodowego z Rosją, którą zajmuje się Komisja rozrachunkowa (Indemnizacyjna). Obie te Komisje od dłuższego czasu pracują.

Ustalenie tytułu własności odnośnie do pewnego obiektu, jak również i ustalenie praw osób trzecich musi być ze szczególną starannością przeprowadzone.

Przy Wydziale inwentaryzacji stworzona zostanie Rada Wydziału w skład której wejdą przedstawiciele następujących instytucji: Wzajemnych Ubezpieczeń Królestwa Polskiego, Centralnego T-wa Rolniczego, Związku Ziemian, T-wa Przemysłowców, Rady Zjazdów Górniczych, T-wa Prawniczego, Koła Architektów, T-wa Opieki nad zabytkami przeszłości, Magistrat miasta stołecznego Warszawy.

Niezależnie od tego do Rady zaproszony zostanie cały szereg prywatnych osób.

Racjonalne ustalenie zasad, według których inwentaryzacja ma być dokonana, zredagowanie odnośnych kwestionariuszy jest tutaj rzeczą pierwszorzędną wagi. Szacowanie wartości pojedynczych obiektów majątkowych nie jest zamierzone z uwagi na niepomierne trudności i prawie że niewykonalność pracy podobnej.

Nad projektem powyższym rozwinęła się wielce interesująca dyskusja, w której zabierali głos: Dyrektor Departamentu Skarbu p. K. Natanson, p. Kaczkowski (w sprawie donacji i gruntów poduchownych), inż. Kociakiewicz (w sprawie dróg żelaznych, fabryk i kopalń skarbowych), Prof. Krzywicki (w sprawie danych, znajdujących się w Komitecie Statystycznym), Mac Kraushar, p. Kernbaum i inni.

P. Józef Targowski w imieniu Związku Ziemian oświadczył gotowość swoją czynnego udziału w tej pracy.

Pozatem powołane zostaną do Inwentaryzacji Powiatowej Komisje Szacunkowe Rolne oraz Okręgowe T-wa Rolnicze. We wszystkich Wydziałach Hipotecznych w kraju rozpocznie się praca w sprawie tytułu własności, a ewentualnie i obciążeń hipotecznych obiektów skarbowych. Jednocześnie rozpoczęte zostaną na dużą skalę badania w Archiwum Zarządu Dóbr Państwa, Izby Skarbowych, Banku Włościańskiego, Zarządu Górniczego, Komisji Emerytalnej i t. p.

Z dnia na dzień.

* Szkolnictwo polskie. Z okazji oddania szkolnictwa władzom polskim J. E. Arcybiskup Kakowski odprawił w dn. 1 b. m. w katedrze św. Jana uroczyste nabożeństwo, w którym wzięli udział przedstawiciele władz okupacyjnych i polskich, ciała pedagogicznego i młodzieży. Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. kan. Ciepliński.

Pisma warszawskie donoszą: Rektor politechniki zawiadania, iż Departament religijny i oświecenia publicznego z dniem 1 października r. b. obejmie wykonywanie władzy zwierzchniej nad wyższymi uczelniami. Wykłady w

politechnice rozpoczną się w zakresie 1, 2 i 4 semestrów. O dniu rozpoczęcia wykładów nastąpią osobne zawiadomienia. W dniu 1 b. m. polscy inspektorzy szkolni objęli urządowanie samodzielne po przejściu od władz okupacyjnych wszystkich akt ksiąg i spraw bieżących. Ze względu na ograniczony budżet departamentu oświaty (600000 m.) polskie władze szkolne nie mogą się zająć upaństwowieniem szkół średnich. Główna uwaga inspektoratu poświęcona będzie wyłącznie szkolnictwu elementarnemu.

* Z żałobnej karty. Wczoraj zmarł w Warszawie w 53 roku życia ś. p. br. Juljusz Tarnowski, wiceprezes C. T. R. prezes Radomskiego Tow. Rolniczego, prezes Macierzy szkolnej i Tow. emerytalnego pracowników rolnych. Zmarły był jednym z czynniejszych ziemian pełnych inicjatywy twórczej, cechowała go ofiarność i szersze pojmowanie spraw społecznych. Osierocił żonę z domu hrabiankę Banićką, siostrę księżnej Zdzisławowej Lubomirskiej.

* Zjazd strażacki w Częstochowie. Zarząd i sztab Straży Ogniowej w Częstochowie zwołuje na niedzielę 7 bież. mies. zjazd straży ogniowych z całego powiatu w celu odbycia wspólnych ćwiczeń, oraz omówienia aktualnych spraw organizacji.

* Powiększenie normy cukru. Z dn. 1 b. m. powiększona została w Łodzi norma cukru kartkowego do 22 łutów na osobę na okres dwutygodniowy.

* Papierosy monopolowe. Wznowiona została sprzedaż papierosów monopolowych w okupacji niemieckiej po cenach 40, 50, 60, 80: 100 fenigów za 10 sztuk.

* Aresztowanie Snarskiego. Policja niemiecka aresztowała w Warszawie osławionego Snarskiego, który jak wiadomo, po wybuchu wojny próbował stworzyć polskie drużyny ochotnicze po stronie Rosji.

* Szpieg rosyjski w Częstochowie. Na piątą już z kolei listę tajnych agentów ochrony i zarządu żandarmerji rosyjskiej w Królestwie, ogłoszonej ostatnio, znajdujemy nazwisko mieszkańca Częstochowy, Wincentego Pacuda.

Pacud Wincenty, syn Walentego, robotnik i mieszczanin m. Częstochowy, pseudonim „Penzeński“, pracował w ochronie łóżkowej od lipca 1908 roku. Jako członek organizacji socjal-dem. Król. Polak. i Litwy pod pseudonimem „Konrad“, dawał cenne informacje o tej partii. Skutkiem jego denuncjacji w październiku 1909 roku ochrana zlikwidowała organizację partyjną w Łodzi, przyczem aresztowano 50 ludzi, udaremniono i schwytano transporty nielegalnej literatury i dokonano wielu aresztowań. W roku 1910 wyjechał do Częstochowy.

Z Sosnowca

Dnia 6 X

Nabożeństwa.

Jutro porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafjalnym będzie następujący: Msza św. o godz. 6 i o 8, 9 i 10 rano. Suma o godzinie 11-ej. Nieszpory o 3 i pół po południu

— Uroczystość cechowa. Jutro, w niedzielę, o godz. 10 rano odbędzie się w kościele parafjalnym nabożeństwo cechowe zdunów, kafilarzy i garnarczów, następnie zaś o godz. 11 rano odbędzie się w „Gospodzie Mieszkańskiej“ inauguracyjne posiedzenie wspomnianych cechów.

— Ze Stowarzyszenia kolejarzy. Jutro, w niedzielę, dnia 7 b. m. w kościółku Serca Jezusowego o godz. 7 i pół rano podczas wotywy na intencję Stowarzyszenia odbędzie się poświęcenie sztandaru, który b. kolejarze z drobnych składek ufundowali, jako widoczny znak swego zawodowego i polskiego Stow. Członkowie i ofiarodawcy proszeni są o jaknajliczniejsze przybycie na poświęcenie.

— Odczyty o Kościuszcze. Celem przygotowania szerszego ogółu do należytego Obchodu rocznicy zgonu Naczelnika, w dniu jutrzejszym (dnia 7 b. m.) o godz. 4 i pół popołudniu wygłoszone będą odczyty o Kościuszcze w

następujących lokalach: 1) Sala Związku na Pogoni prelegent p. Michael, 2) Dom Ludowy — p. Gembicki, 3) Sokolnia w Sielcu — p. Kiesewetter, 4) Szkoła P. M. S. przy ul. Nowopogońskiej — p. Płocki, 5) Teatr. Letni — p. St. Płodowski, 6) i T wo Pożyczkowo-Oszczędnościowe ul. Małachowskiego — p. Kreczmar, 7) Na kop. Milowice — p. Br. Pawłowski, 8) Sala Robotników Chrześcijańskich — p. Skrzynecki, 9) na kop. „Ludwik” — p. Kuczyński.

Nie wątpimy, iż popularne wykłady o życiu i czynach Bohatera Narodowego zainteresują jak najszerszy ogół miejscowej ludności. Wejście na odczyty bezpłatne.

— Zebranie Komitetu. Ostatnie zebranie Komitetu Obchodu Kościuszkowskiego odbędzie się w środę dnia 10 b. m. o godz. 7 i pół wieczorem, na plebanji przy ul. Kościelnej.

— Ze Straży ogniowej. Z przyczyn niezależnych od organizatorów zapowiedziana na jutro uroczystość poświęcenia sztandaru Straży ogniowej nie dojdzie do skutku. Natomiast koncert T wa „Lutnia” na rzecz Straży odbędzie się jutro o godz. 7 wieczorem w sali Teatru Zimowego. Oprócz chórów i orkiestry T-wa „Lutnia” w koncercie wezmą udział p. K. Araszkiwicz (skrzypce solo) i p. B. Pachelski (deklamacja).

Sądzić należy, iż ze względu na cel, godny żywego poparcia, i wielce urozmaicony program atrakcji koncertowych, wieczór jutrzejszy zgromadzi w sali teatru liczne zastępy publiczności.

— Przedstawienie amatorskie. Jutro, w niedzielę o godz. 6 wieczorem odbędzie się na „Saturnie” amatorskie przedstawienie, z którego dochód przeznaczony na rzecz niezamożnych ha-cerzy. Wykonany będzie piękny dramat w 4-ach aktach, osnuty na tle wypadków z 1863 roku p. t. „Krew ofiar-na”. Podczas antraktyw przygrywać będzie orkiestra. Ceny miejsc zwykłe.

— Sekcja wzajemnej pomocy przy chrześcijańskim T-wie Dobroczynności wydała we wrześniu pożyczek zwrotnych dla 61 rodzin, złożonych z 193 osób, na ogólną sumę 3012 marek 90 fen.

— Zawiadomienie. Stow. dozor. ców górniczo-technicznych Zagłębia Dąbrowskiego niniejszem podaje do wiadomości pp. dozorcom, że w tych dniach na ręce p. J. Olesińskiego, sztygara kop. „Fryderyk”, nadeszła odpowiedź od władz okupacyjnych że ustawa Stow. posłana do zatwierdzenia w lutym r. b. została zagubiona. Obecnie p. Olesiński po porozumieniu się z innymi kolegami postanowili opracować nową ustawę, która musi być zredagowana podług wskazówek nadesłanych przez władze. Koledzy z komisji organizacyjnej proszeni są o współudział w opracowaniu nowej ustawy. Informacji w tej sprawie zasięgać można przy ul. Sławkowskiej Nr. 7 w Sosnowcu.

— Kartofle. W Komitecie żywnościowym na Pogoni i Konstantynowie wydawane są kartofle na cały miesiąc, co w znacznej mierze zaoszczędza trudu konsumentom, którzy obecnie nie wystają po całych dniach przed komitetami.

— Koncert Wandy Landowskiej. W poniedziałek dnia 8 b. m. w Teatrze Zimowym odbędzie się koncert p. Wandy Landowskiej (klawicymbał i fortepian).

— Torf zamiast węgla. Dziwna wyda się zapewne mieszkańcom innych miast wiadomość, że ludność Sosnowca pozbawiona jest możliwości pozyskania na zimę odpowiednich zapasów węgla. A jednak — jest to rzeczywistość, z którą należy się liczyć poważnie, ze względu na zbliżającą się porę zimową. Względnie wysoka cena i trudności, połączone ze zdobyciem kilku korcy węgla, skłaniają ludność mniej zamożną do zaopatrywania się na zimę w torf i drzewo.

— Ochraniacze podeszew przy obuwiu może sobie każdy przyrządzić w ten sposób, że z rzemieni starych torb lub plecaków, które często nie- użytecznie poniewierają się w domu, poprzecina się krótkie paski, odpowiednio do szerokości obuwia (mniej więcej na półtora centymetra) i następnie gwoź-

dzikami poprzybija do podeszwy. Ten rodzaj ochraniaczy jest praktyczniejszy od kawałków skór, kupionych w sklepie, ponieważ pokrywa całą podeszwę wszędy i stopy wrażliwej nie uraża. Wobec braku skóry, a także ze względu na bardzo wysokie ceny, jakie obecnie za podbicie obuwia płacić trzeba, sposób powyższy powinien znaleźć zastosowanie.

— Pożar. Wczoraj o godz. 10 i pół rano wybuchł pożar w domu pana Urganca na Pogoni. Wiatr silny rozszedł wkrótce ogień na sąsiednie zakudowania. Pomimo energicznej akcji Straży ogniowej miejsowej i zamiejscowych spłonęło niemal doszczętnie 9 domów wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Jak również uległy zniszczeniu stodoły ze zbożem. Pożar stłumiony został dopiero około godz. 3 i pół po południu.

Z Będzina.

+ Nabożeństwa. W niedzielę porządek nabożeństw w tutejszym kościele następujący: Prymarja o godzinie 7, Msze św. o 8 i 9 m. 15, Suma o 11 i niezapory o 3 i pół po południu.

+ Z Rady rzemieślniczej. Rada rzemieślnicza zjednoczonych cechów Zagłębia Dąbrowskiego, wystosowała następującą odezwę do zarządów kopalni i fabryk: „Rada rzemieślnicza, podjąwszy się organizacji rzemieślnictwa, pragnie w pierwszym rzędzie posiadać dokładne dane statystyczne, co do ilości rzemieślników w okręgu działalności Rady i dlatego zwraca się z prośbą do Sz. Zarządu, aby zechciał wypełnić załączony przy niniejszym kwestionariusz i zwrócić tenże w możliwie krótkim czasie”. Nadto do magistratu Rada wystąpiła następującą odezwę: „Rada rzemieślnicza, stojąc na stanowisku, by jak największym masom rzemieślniczym dać zatrudnienie, a tem przyjąć z pomocą im i ich rodzinom, broniąc niejednego, by z braku zajęcia nie wszedł na drogę zepsucia, prosi magistrat o możliwe uruchomienie robót, których bardzo wiele odlogiem leży. Jednocześnie Rada uważa za stosowne zwrócić uwagę magistratowi, aby roboty miejskie lub powiatowe nie były oddawane niezawodcom”. Otóż Rada rzemieślnicza uprzejmie prosi magistrat o przychylenie się do niniejszej prośby, aby w przyszłości wzywano do konkurencji tylko ludzi, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

+ Podatki. Z dn. 1 b. m. przymusowe ściąganie podatków mieszkaniowych, hipotecznych i rządowych od majątku w obwodach miejskich Będzina i Czeladzi uskuteczniane bywa przez urzędników rządowych. Wszystkie inne podatki ściągane będą przez miejskie organy sekwestracyjne.

+ Rozporządzenie. Właściciele domów otrzymali do wypełnienia szematy, celem poinformowania komisji żywnościowych o ilości pieców kuchennych i pokojowych. Dane te służą mają do ustalenia normy opalowej na karty węglowe.

+ Stan zdrowotny. W czasie od 16 do 22 ub. miesiąca urzędowo zanotowano 5 wypadków śmiertelnych gruźlicy płuc i gardła oraz jeden wypadek dysenterji.

+ Węgiel drożeje. Węgiel z każdym tygodniem drożeje, obecnie pud kostki kosztuje 1 mk. 94 fen.; jak na Zagłębie cena zbyt wygórowana.

+ Z targu. Podczas ostatniego targu dawał się odczuwać brak artykułów spożywczych, które rozkupili na drogach handlowych. Na rynek przedostało się jedynie trochę sera, sprzedawanego po 1 m. 62 fen. za funt. Ceny inwentarza żywego były następujące: barany po 80 mk., krowy od 600 do 650 mk., kozy 200 mk., prosięta małe 130 mk., króliki małe po 2 mk. większe po 6 marek za sztukę, gęsi sprzedawano po 16—18 mk., kury po 18 mk. za sztukę.

+ Handel starzyzną kwitnie mimo wyjny, a może dzięki jej. Stragany na rynku uginają się wprost pod masą przeróżnych starych, zniszczonych i przeważnie nielitościwie brudnych szmat wszelakiego przeznaczenia. Nabywców nie brak, gdyż w dzisiejszych czasach nie każdy pozwolił sobie może na kupno

nowego ubrania czy bielizny, kupuje więc starzyznę, a z nią wszystkie mikroby przeróżnych chorób poprzednich właścicieli.

Z Dąbrowy.

Wydawnictwo „Kurjera Zagłębia” zawiadamia Sz. Czytelników Dąbrowy i okolicy, że sklep W-nej pani Haliny Kossobudzkiej w Dąbrowie ul. Sobieskiego Nr. 7 przyjmuje przedpłatę na „Kurjer Zagłębia” oraz ogłoszenia i sprzedaje pojedyncze egzemplarze „Kurjera”.

Niewdzięczny Wiedeń

Niewdzięczność ludzka nie ma granic! Żydzi potwierdzić fakt ten mogą. Bo wszędzie ludność, gdzie osiedła, Postawę wnet przyjmuje wroga.

Za ruch zwiększony w każdym handlu, Za moc grzechupści i usługi Ludność, niewdzięczna względem żydów, Woła by rząd stosował rugi.

Świeżo się sprawa znów powtarza W stołecznym grodzie nad Dunajem: Wiedeń dla żydów galicyjskich Na czas wojenny stał się rajem.

Cóż! onych gości mają dosyć Niewdzięczni bardzo wiedeńczycy I w głos wołają, aby żydków Usunąć musiem ze stolicy.

Jedyna Polska, zawsze czuła Dla Berków, Jankłów, Josków, Szuli. Choć ma pajaków swoich dosyć I tych wygnanych też przytuli...

Lach.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Zapisujcie się
do P. Macierzy Szkolnej!
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TEATR ZIMOWY.

TEATR ZIMOWY.

Poniedziałek dn. 8-go października 1917 r. o godz. 8-jej wiecz.

Wielki Koncert Wandy Landowskiej Klawicymbał i fortepian.

— Bilety wcześniej nabywać można w księgarni „WIEDZA”. — 1917

Związek Ogrodników

zaprasza P.P. członków honorowych i rzeczywistych na zebranie w dniu 7 b. m. punktualnie o godz. 3 pp. w lokalu „Gospody Mieszczańskiej”.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Założenie ogrodu związkowego na przestrzeni 78 mórg;
- 2) Wybór zarządu do ogrodu;
- 3) Zgromadzenie funduszy na tenże ogród;
- 4) Wolne wnioski.

1917

Zebranie ważne będzie bez względu na ilość przybyłych członków.

ZARZĄD

Dnia 7 października o godzinie 10 rano, w kościele parafialnym w Sosnowcu, na intencję otwarcia Cechu Zdunów, Kafilarzy i Garnarzy odbędzie się:

Uroczyste Nabożeństwo.

Następnie o godz. 11 rano w lokalu „Gospody Mieszczańskiej”

Zebranie inauguracyjne

na które uprzejmie zaprasza się o przybyciu P.P. Członków oraz zaproszone Cechy i Stowarzyszenia. 1917

Rozkład jazdy pociągów odchodzących z Sosnowca.

Dworzec Wiedeński

Do Warszawy

Osobowy — — — 7.07 rano.
Osobowy — — — 6.50 wiecz.
Pospieszny — — — 11.20 w nocy.

Do Częstochowy

Osobowy — — — 12.06 w połud.
Osobowy — — — 3 01 po połud.

Do Katowic

Pospieszny — — — 6.02 rano.
Osobowy — — — 9.10 rano.
Osobowy — — — 12.53 w połud.
Osobowy — — — 7.37 wiecz.
— — — 12.21 w nocy.

Dr. Falkowski.

powrócił

ul. Małachowskiego Nr. 11

przyjmuje od 9 do 10 rano i od 3 do 5 popoł.

1917

Sprzedam gospodarstwo

15 morgów ziemi z zabudowaniami, zasiewami i inwentarzem żywym i martwym. Pod miastem, blisko kolei.

Okupacja Austriacko-Węgierska.
Wiadomość w „Kurjerze”. 1917

Zaginął

chłopiec lat 12 blondyn, dobrze zbudowany ze szramą na lewej stronie szyi pod uchem ubrany w popielatą rogatywkę, brązową marynarkę, szare majtki buciki sznurowane na podkówkach, czarne pończochy, pas sportowy z 2 karabinierkami.

Stroskani rodzice proszą każdego, ktoby wiedział o nim, aby zaraz zechciał donieść do redakcji „Kurjera Zagłębia”.

Prosimy inne pisma o powtórzenie tego ogłoszenia. 1917

Rutynowanego DYREKTORA

dla spraw żywnościowych do nowego miejskiego wydziału apro wizacyjnego poszukuje się. Zna jomość języka niemieckiego jest pożądana. Oferty w az z odpisa mi świadectw i warunkami należy nadsyłać do

Magistratu m. Sosnowca (Polska).

Sosnowice, d. 5 października 1917. 1968

Kupcy i przedsiębiorcy, interesujący się obróbką drzewa na

Gatrze

zechę zwrócić się do M. Krawczyka, Zawiercie, ul. Pilicka Nr. 26. 1924

DO SKLEPU STOWARZYSZENIA
potrzebny zaraz
wykwalfikowany sklepowy
Warunki do omówienia na miejscu od 12 do 2-jej i od 6 do 8-jej wieczorem. Domy rodzinne Walcowni „Hr. Rensrd“, dom Nr. 3, prawa sień, I piętro, 1991



Jeśli binokle potłuczone to zmarnowanie zbyteczne

gdyż szybko i tanio naprawia wszelkie uszkodzenia binokli i okularów

SPECJALISTA

OPTYK-MECHANIK

J. Manela w Sosnowcu

ul. MODRZEJOWSKA nr. 1.

Bogaty wybór opravek znanej marki

„KOSMA“.

Dobieranie szkieł ściśle pg. recept lekarskich.

REPARACJE-NA POCZEKANIU.

Własnym wynalazkiem sklejam oprawki i klamry do włosów.

D-r. L. Świętochowska
powróciła 1934
— choroby oczu —
SOSNOWIEC, Małachowskiego 26.
Godziny przyjęć od 9—10-jej od 2—4-jej.

Wykłady na kursach dla Ochotniczek

— rozpoczną się —

1 października.

Zapisy w dalszym ciągu będą przyjmowane od 3—6 w kancelarii szkoły Handlowej ul. Dęblńska Nr. 1. 1950

Urząd pośrednictwa pracy

w Sosnowcu 1700

ulica Dęblńska Nr. 11 (Iwangrodzka)

ma zajęcia

dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicą.

Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego Litwy i Kurlandji zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem.

Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkiego i do dzieci, kucharki, inżynier.

Do sprzedania
w Zawierciu dom murowany piętrowy z placem 200 prętów kw. Wiadomość: Kalinowski, Zawiercie, Kościelna 17.

Rower
do sprzedania wiadomość: „Chata Polska“ 1964-1-1

Do sprzedania
6 wozów roboczych 6 par chomąt. Powóz 4-osobowy, Starosznowiecka 23. — Peucker. 1971-6-1

Folwark
w okolicy Siewierza, 2 wiorsty od szosy, około 4 włók dobrej gleby w całości lub częściowo do sprzedania. W tem duży ogród owocowy, cegielnia polowa z kilkunastu morgami bogatych pokładów gliny, margiel, mursz torfowy na miejscu. Wiadomość w Redakcji.

Potrzebny mężczyzna
lub kobieta z kaucją 100 marek do prowadzenia sklepu masarskiego. Wiadomość: Starosznowiecka 76, jatka. 1977-1-1

Kopje planów
z mego biura wydaje wszelkie i inne czynności pomiarowe wykonywa w moim zastępstwie p. Józef Gabała pracownik Tow. „Siemens“ ul. Dęblńska 1 parter, o czem mam honor za interesowane osoby zawiadamić. Geometra kl. II, W. Malinowski, 1973

Pokój
frontowy umeblowany z oddzielnym wejściem i elektrycznością do wynajęcia zaraz Starosznowiecka 18. m. 15 1960-2-1

Potrzebna
sumienna gospodyni do pojedynczej osoby. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zagłębia“ 1943-3-1

Do sprzedania
elegancka bryczka jesionowa (skrzep powozowy osi oliwne). Sanki wyjazdowe, robocze, wozy 4 koła nowe do bryczki, para nowych chomąt krakowskich. Wiadomość: Wiejska 10, Frydych. 1886-5-1

Wprzedaż obuwia
roboty solidnej. Ceny przystępne. Tanie usku, teczniom reparacje, Józef Gawęcki. Sosnowiec Kuźnica 8. 1974

Potrzebni zdołni ślusarze
i uczniowie do terminu. Zakłady Mechaniczne J. Kruszyński, Wiejska 5.“. 1859-1-3

ZAKŁADY MECHANICZNE
J. KRUSZYŃSKI
w Sosnowcu, ul. Wiejska 5 i Przyjazd 1

Klanki z sztyldzikami
specjalność
ANTYBRIKI (ohwinki) do okien
PORCZYZE ochronne (do drzwi i okien
sklepowych). Striby (czechki) do pieców
Kraney żelazne zlewowe

Przedsiębiorstwo
Blacharsko-Dekarskie
Jan Gross 1138

w Sosnowcu, ul. Małachowskiego 30.
Wykonuje wszelkiego rodzaju krycia dachów. — Reperacje i smarowanie starych domów. — Dostawa wszelkich materiałów potrzebnych dla krycia dachów.

KINO-TEATR

„Zacisze“

Wejście od ul. Dęblńskiej.

Ostatnie 2 dni. Ostatnie 2 dni.

Pierwszy obraz detektywny z serii na 1917/18 r.

PROTEA

(czyli w „Szponach Djabła“)

Sensacyjny dramat amerykański detektywny w 5 iu wielkich częściach, 2,000 metrów długości.

NAD PROGRAM!

Wielkie pranie

arcwesoła komedia.

UWAGA: Sala kompletnie odnowiona, muzyka koncertowa.

Szczegóły w programach. 1978

Pod nowym zarządem.

„Kino-Momus“

Pogoni,
ulica Nowo Pogońska Nr. 30.

W sobotę d. 6, w niedzielę d. 7 października r. b.

Niepokój sumienia

interesujący dramat w 4 częściach.
Ze złotej serii włoskich obrazów, w roli głównej
MARJA CARMİ
artystka królewskiego Teatru w Medjolanie.

Baśń Wigilijna

bardzo komiczny, w roli djabła występuje słynny komik
— EDWARD TITZ. —

Muzyka zastosowana ściśle do obrazów.

Początek w sobotę o g. 7 wiecz. w niedzielę o 3 po poł.
Bufet na miejscu. Salę wynajmuje się na posiedzenia

NA SCENIE!

Spryiny woźny

fraszka sceniczna w 1 ym akc.
Z. Przybylskiego.

DZIAŁ KONCERTOWY.
Śpiewy, kuplety, monologi.

Kino-Daza

w SOSNOWCU.
— vis-a-vis dworca kolejowego. —

Ostatnie 2 dni. Ostatnie 2 dni.

W swej najświetniejszej kreacji występuje.

Mia May Sylwetka Djabła

w dramacie 5-cio aktowym

Kino-Sfinks

w Sosnowcu.

Sensacja! Od soboty 6 do poniedziałku 8 października włącznie. Atrakeja! Spieszcie zobaczyć! Piękną-ubliwienie kinematografu, wszechświatową sławę, znakomitą artystkę **Fero Andre** w najlepszej jej roli w 6-cio aktowym dramacie życiowym p. t.:

Za honor żony

CZYLI Jak liście z drzew stracone

UWAGA: Obraz ten na konkursie w pałacu „Marmoralast“ w Berlinie otrzymał pierwszą nagrodę.

NAD PROGRAM. NAD PROGRAM.

Pierwszy raz w Sosnowcu!

Nie szczędząc trudu i kosztów. Dyrekcja sprowadziła

Sylwie i Władysława Nowickich

znakomity humorystyczno-muzykalno-taneczny duet.
Na pierwszy występ:

Typy nad Wołgą.

Z powodu stałego przepełnienia na ostatnim seansie, Dyrekcja aprsza o wcześniejsze przybycie. Nowo zaangażowany duet artystyczny.
Ceny miejsc podwyższone o 20 fen. 1970